

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstrijskega državljanca:
celoletno K 25.—
polletno K 12.50
četrtletno K 6.75
mesečno K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno K 28.—
za vse druge države
in Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserate) se plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h, za
večkratni tatis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 239.

Telefonska številka 65.

Celje, v četrtek, 20. oktobra 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Nekoliko točnega odgovora

Na znano izjavo spodnještaj. slov. učiteljstva o delitvi dež. šol. sveta oziroma o preustrojitvi deželne šolskega nadzorstva se je oglasila »Straža« s tako medlo in otročje lažljivo polemiko, da si moramo po vsej priliki predstavljati hudo jezo, ki »grasira« med klerikalci zaradi tega, ker je učiteljstvo primerno ocenilo in zavrnilo njihove predloge glede delitve dež. šol. sveta oziroma preustrojitve dež. šol. nadzorstva. Najbolj pa boli očividno klerikalce to, da učiteljstvo svesto si svoje moči in svete naloge ni ostalo samo na negativnem, odklonljivem stališču glede nameranih sprememb v našem šolskem nadzorstvu, temveč je nastopilo pozitivno pot predlogov za rešitev nujnega vprašanja o šolskem nadzorstvu. In če bi klerikalci res kaj bilo na strokovnem napredku našega šolstva in na neodvisnosti učiteljstva, bi se tega predloga oklenili. Pa kaj še: niti omenili ga v »Straži« niso — kakor sploh niso priobčili cele izjave temveč trgajo le ven posamezne stavke in trde na podlagi istih nekaj, kar že izjava sama pobija. To kaže pomanjkanje vsake najnavadnejše politične dostojnosti in pa — hudoben namen, ki ga imajo klerikalci s svojimi šolskimi predlogi. »Str.« pravi na koncu svoje polemike: Nepoštenosti ne bomo nikdar trpeli v naši politiki in jo bomo vedno dosledno razkrinkovali. Eto — začnite pri sebi!

H klerikalnemu članku le nekoliko pripomb, iz katerih se bode videlo, s kako nepoštenim in zahrbtnim rodnim nasprotnikom imamo opraviti na Sp. Štajerju. »Straža« pravi, da se kaže v celi izjavi »neodločnost, ki mora vsakega narodno čutečega Slovenca neprijetno dirniti«. In vendar se pravi v izjavi, da zahteva slov. učiteljstvo, »da se slovenskemu šolstvu zagotovi vsestranski svoboden razvoj«. In takih stavkov je v izjavi še več. Dalje pravi »Straža«: »Namesto, da bi se slov. učiteljstvo postavilo odločno na stališče slov. spodnještajerskega ljudstva, ki zahteva delitev dež. šol. sveta, čitamo medlo izjavo, ki se giblje v praznem frazerstvu.« Predvsem je treba tu konstatirati, da stoji učiteljstvo na popolnoma istem praktično-političnem stališču kakor kler. posl. dr. Benkovič, kakor so stali klerikalni poslanci pri pogajanjih v Gradcu in kakor še stoji sedaj (glej članke v »Slovenecu«). Vlada sama, Nemci in slov. klerikalci dobro vedo, da za sedaj ni govora o delitvi dež. šol. sveta pač pa da se gre za spremembe v skupnem dež. šol. svetu. Klerikalci o tem v svojih klubovih sejah, pri pogajanjih in v »Slovenecu« na dolgo in široko razpravljajo — učitelji in naprednjaki pa se seveda ne bi smeli z nobenim pozitivnim predlogom oglašati. Na očitjanje, da se klerikalci prav nič ne ozirajo na učitelje in vse druge neklerikalne politične činitele v deželi, ki bi vendar morali imeti svojo besedo zraven, če bi se šlo le za narodno stvar, pa klerikalci sploh molče. Dr. Benkovič je sam rekel, da o de-

litvi dež. šol. sveta še deset let ne bo govora... »Straža« citira na to trpko obsodbo učiteljstva nad klerikalnim predlogom o delitvi dež. šol. sveta in nedolžno pravi, da ni noben klerik. poslanec stavljal predloga, v katerem bi zavrgel teritorialni princip. Seveda ni — ker se klerikalci preveč boje Nemcev in ker jim sploh ni bilo na delitvi nič resnega. Učiteljstvo zlasti obžaluje »nejasnost in netočnost« Verstovškovega predloga o delitvi dež. šol. sveta — pravi izjava in tega ne morejo utajiti tudi klerikalci, ki se niti v tej številki »Straže« niti kje drugod niso izrazili za teritorialno delitev, ki bi edina rešila in povzdignila naše šolstvo v narodno mešanih krajih. In navzlic temu trdi »Straža«, da je našemu učiteljstvu »narodnost deveto kolo«. Če se pa učiteljstvo brani klerikalne komande, pa so si krivi klerikalci sami. Ali ni končno smešno, da taji dr. Korošec v »Str.« sedaj sebe samega? Kolikokrat bi mu še citirali soglasne izjave vseh graških listov, da se je v pogajanjih izrekel za Hagenhoferjev predlog? Če mu je torej tako zelo na poglerikaljevo šolstvo, zakaj pa tega tudi javno ne upa priznati? Za — sveto vero se mora človek boriti z odkritim in po lepem »Straž.« nauku — poštenim orožjem. Da je bila izjava učiteljstva sklenjena soglasno in po treznem prevdanku ter odseva iz nje volja vsega spodnještajerskega slovenskega učiteljstva razun nekaj nečastnih izjem — nam niti ni treba dostavljati. Cela »Str.« polemika kaže le, kako je klerikalcem neprijetno, da se jih je enkrat pošteno razkrinkalo.

Venčani dr. Žlindra.

V Ljubljani, 19. oktobra.

Slavljeni vodja slovanske obstrukcije v avstr. državnem zboru dr. Johann Schusterschitz je imel danes s svojimi rekruti slavnosten dan. Iz več tehtnih razlogov. Vendar pa odtehtata jeden ali dva vse druge. Predvsem je slavil likof za tako imenitno kravjo kupčijo kakršne še doslej ni sklenil kot opozicijsko-vladni mešetar med Ljubljano in Dunajem. Kdor tega mešetarja dobro pozna, se je moral vprašati že ob začetku obstrukcije: kaj neki hoče Schusterschitz zopet izsiliti z dunajske vlade? Šlo se je za bosanske kmete in slovensko vseučilišče — nam je zgovorno tolmačil »Slovenec« — v resnici pa so hoteli klerikalci doseči, da jim vlada izroči na milost in nemilost kranjsko deželo, da bodo v njej z Nemci in renegati vred vladali bojda Bogu v čast a prav gotovo svojim malham v korist. Izpolnjuje se sedaj prerokovanje vseh onih, ki so trdili, da nima klerikalna obstrukcija v državnem zboru prav nič opraviti s slovenstvom in slovanstvom. Čehi so to že zdavnej uvideli in so dali dr. Johannu Schusterschitzu krepko brco. Mislimo, da pride tudi pri nas do tega. Kajti obstrukcija nam

je prinesla le narodno škodo povsod in utrditev klerikalne tiranije kakor je prav gotovo ni v celi Avstriji.

Berolinskim snubačem na dunajskem dvoru je bila autonomija napredne bele Ljubljane posebno od l. 1908 silno na poti. »Deutscher, hau ihm eene« — je odmevalo proti Slovincu vsled dogodkov v Ljubljani po celi Nemčiji. A Schusterschitz je zvalhal pri antišambriranju na Dunaju za želje nemških snubačev — in sklep je bil storjen. Ker je bila autonomija ljubljanskega mesta tudi njemu na poti, se je sklenil proti njej zvezati z Nemci. In nič ga ni bolelo njegovo »slovensko« srce, ko je zagotovil Nemcem po jednem četrstoletju zopet vhod v ljubljanski rotovž... In Šusteršič je šel v doseg tega cilja obstruirat, seveda na previden in neškodljiv način. To smo videli lani pri reformi poslovnika... Slovenskim naprednjakom, Čehom in Hrvatoma je ostal od te »slovanske« obstrukcije dolg nos — slovenskim klerikalcem pa profit. Hribar si je pomagala s svojo rodoljubnostjo in poštenostjo sam komati jama, v katero je padel. Vlada je morala uvideti, da ima v Ljubljani in v Trstu svoje posebne interese — in uslišala je končno želje Schusterschitza in Nemcev. Schusterschitz bo ustavljal v parlamentu svojo obstrukcijsko maskarado kakor se je previdno izognil doslej delegacij. Pomagal je po »Slovenecu« iskati velesrbske izdajalce v Zagrebu in Ljubljani ter je omogočil hohencolernskim patrijotom v občinski zastop ljubljanski. Nasprotno se je vlada zavezala, da strmoglavlj napredni obč. svet ljubljanski — različni »politiki« v naprednih vrstah so ji pomagali k temu — in da predloži v sankcijo nestvor občinske volilne reforme za Ljubljano in celo deželo. Vse točke te kravje kupčije ste obe stranki vestno in hitro izpolnili. Kako, nam ne bo treba ponavljati.

Došla je sankcija omenjenih občinskih zakonov in Jarčeva »zmaga«. Šuklje se je takoj spomnil na deželni zbor kranjski in danes se je vršila »slavnostna« seja. Navzlic mrzli jeseni so se vendar razcvetle za klerikalne politične poštenjake in »zmagovalce« najlepše rože. Dr. Schusterschitz je došel v zbornico s svojimi rekruti okrašen in ovenčan z rožicami. Obrazi so bili sicer malo zdelani — pa pri gostijah je to navadna reč. Dr. Krek se je postavil edino z rdečo rožo kot socialista v talarju; čez resne obraze nekaterih gledalcev je švignil ob tem prizoru značilen smehljaj...

Kravja kupčija je torej sklenjena in dokončana. V naprednih krogih vlada pričanje, da je preveč podla za trajne zaželjene uspehe. Vsaka krivica in vsako nasilstvo se maščuje. Kdo ve, če ni spletel klerikalni mešetar s svojimi zakoni vrvi, ki bo dušila enkrat njega in njegove krvnike? — m —

Širite Nar. Dnevnik.

LISTEK.

Institutka.

Roman.

Spisal Fedor Gradišnik.

Sedela je kot bi bila priklenjena, niti dihati si ni upala glasno. Skrivoma se je prikradel njen pogled skozi gosto grmičevje, ki je obraščevalo utico... in spaval je tja proti samostanskemu poslopju. Visoko, vse obsijano od mesečine, je stalo tam starodavno in skrivnostno. In v njenem srcu se je oglasilo naenkrat nekaj čudnega, strahotnega... Domišljala se je današnjega dne, današnjega večera... Spomnila se je razsvetljenega okna tam gori v sobi gospoda spirituala. Nekaj mrzlega, ledenega jo je izpreletelo po hrbtu... Gospod spiritual!... Komaj dva meseca je od tega, odkar je zatisnil stari gospod svoje blagoslovljene oči... Bil je svet mož, rajni gospod veroučitelj — a trpeti je moral radi svoje svetosti in starosti, trpeti tako bridko in težko. In Dani je postalo naenkrat silno hudo pri srcu... Žal ji je bilo, da mu je tolikrat nagajala... da, danes v tej čudežni noči ji je bilo žal... Kako se je norčeval iz njega ves samostan, kako so delale z njim častite sestre: vse to je hipoma stopilo pred Danine oči... In videla je njegove solzne oči, videla njegovo staro, sivo glavo... vsa njegova sključena, revna postava se je pojavila naenkrat pred njo in silen strah se je polotil njene duše... Kaj če bi prišel naenkrat sredi lepe mesečne noči in bi stal hipoma pred njo in jo prijel za

roko ter ji zrl v oči... Kaj potem? Obračunal bi z njo, povrnil bi ji, kar mu je prizadela v njegovem bednem življenju hudega in žalega — povrnil bi ji stotero vso njeno hudobnost in zlobo...

Toda saj to ni mogoče — stari gospod Anzelm je umrl in mrtvi se ne vračajo... Poleg tega je zavzel sedaj njegovo mesto drugi — in ta je zaščitnik mlade Dane... —

Tako se je zamislila, da jo je obšlo začudenje, ko ji je prišel na um novi spiritual... A le za hip... Koj nato ji je postalo sladko in voljno na duši in vse njeno bitje, vsa njena notranjost ni bilo drugega kot ena sama velika in goreča želja: da bi se vendar že kmalu zgodilo...

V stolpu samostanske cerkvice je bila ura in skrivnostno so odmevali enakomerni udarci...

Dana je še enkrat pomislila na svoj položaj... ni se še pomirila njena vest, ki ji je vedno iz nova očitala pregrešno pot, ki jo je nastopila... Toda ta boj je bil kratek in izvojevala ga je kmalu. Prišla je slednjič do zaključka, da mora, da je sama sebi in njemu dolžna storiti za kar se je namenila. In slednjič: kdo more zapovedovati srcu in njegovim nagajenjem, njegovi vroči želji in pekočemu lrepenanju?... Njeno srce hoče, njena duša zahteva in bila bi nesrečna za vse svoje življenje, ko ne bi slušala njegovega glasu... Ona ljubi, strastno in ognjeno ljubi — pa da bi zavrgla svojo ljubezen, da li se svojevoljno odpovedala tej sladki sreči? V tem hipu se ji je zazdelo, da sliši korake, počasne in oprezne, prihajajoče vedno bliže in bliže... Poglevala je natančneje — jasno je videla dolgo črno senco, ki je postajala enkrat manjša, enkrat daljša,

Da, sedaj se odloči, prišel je trenutek, tako težko pričakovani. Silna vročina je prevzela Danino srce... stisnila se je prav v kot... sopla globoko in urno ter gledala tja proti mestu, kjer se je premikala ona dolga, skrivnostna senca...

Zazdelo se ji je, da je postal obširni vrt naenkrat intenzivneje razsvetljen... in sredi te luči, sredi te bajne svetlobe, je stala velika, sloka postava, ogrnjena v dolg, črn plašč in se plašno ozirala okrog sebe...

Zaprta je oči, kajti skelela in pekla jo je mesečina... toda miže je videla razsvetljeni vrt in sredi njega ono veliko, skrivnostno osebo...

Tisti trenutek je zaslišala, da je stopil nekdo v utico... Natanko je čutila, kako so zahreščale stopnice. Hotela je zakričati, a o pravem trenutku se je zavedla... in bila je mirna, popolnoma mirna in tiha...

Sedaj stoprav je odprla oči, pogledala je proti vходу utice in videla je, da je resnica vse, kar se ji je dozdal le dozdevalo...

Velika, črna oseba je stopila korak naprej... obstala je sredi utice in dejala s tihim, komaj slišnim glasom:

»Torej ste prišli, gospica Dana... torej ste vendar prišli...«

Mehak in nežen je bil njegov glas in Dani je bilo, kot da jo pobožalo nekaj neznanega, nadzemsko lepega in krasnega...

»Prišla sem, kakor sem vam obljubila, gospod«, so šepetale njene ustne in zazdelo se ji je, da se je izrazila silno nerodno in okorno.

(Dalje sledi.)

Avstrijski Jugoslovani in morje.

Spisal dr. Karl Slanc.
(Dalje.)

V Avstriji se od Jožefa II. naprej razvija industrija. Počasi je napredovala v agrarni Avstriji, ali šlo je, Nemci in Lahi so jo spravili naprej. Industrija rabi veliko delavcev, ki se navadijo posebnih del v tovarni in prometu, industrija rabi kvalificirane delavce. Te pa daje dobra elementarna šola in vaja v mehaničnih šolah ter že prej v rokodelstvih. Slovenci, sploh južni Slovani razven Dalmatincev nismo bili radi rokodelci, kmetovanje nas je vleklo preveč nase: naši feudalni gospodje nam niso pripravljali poti v širše, razvitejše gospodarstvo v mestih. V kakem rokodelstvu pridobljene spretnosti se podedujejo naprej. V naših krajih ni dosti delavcev, ki bi bili pripravljeni za novejšo industrijo; ti prihajajo od Lahov in Nemcev. Naš, na kmetiji odvišen človek pa dela v industriji na domači zemlji kot težak in ker ni dosti prostora za tega, odhaja na težaško delo v tuje industrijske kraje. Ves svet lahko pošilja živila na kak trg. Amerika pošilja tudi meso v Evropo. Na kmetiji v Evropi prideluje svoboden kmet dosti več ko prejšnji tlačan, on dela zase. Tedaj ni več treba toliko delavcev na kmetiji. Kmetija je rodna tudi glede otrok. Med avstr. narodi dajemo Jugoslovani največje število izseljencev — in morda Slovenci največ. Dosti se rodi otrok na Slovenskem, ali pri šestju ljudi najdemo, da je par sto tisoč Slovencev vsako leto v tujini, in statistiki pišejo potem, da se mi Slovenci najmanj pomnožujemo. Povprečno se v Avstriji pomnožujejo narodi za 9% čez število umrlih, Nemci za 8%, Slovenci komaj za 1%. Vzrok tega pa ni, da se pri nas rodi manj otrok, ampak to, da gredo ven v tuje kraje in niso doma pri šestju. To se pa pravi, da dajemo Slovenci grozno število kulijev tujini.

Naši mladeniči imajo isto vzgojo v nižjih in višjih šolah kakor Nemci in Lahi. Naši fantje srkajo vse elemente sedanje kulture omikanejših narodov, isti se učijo istih ved naravoslovja, zgodovine in drugih naukov kakor fantje omikanejših narodov. Učijo se na vseučiliščih med Nemci v večjih mestih; vidijo veliko sveta. Bilo bi dajati Slovincu najslabše spričevalo, ako bi ga vse to ne šolalo, mu ne dajalo širšega duševnega obzorja.

Slovenci imamo tedaj nekaj šol, ki nas pripravljajo za delo v življenju po naukih, kakor jih kategorično zahteva svetovno gospodarstvo. In tedaj moramo posvetnjaki priti navzkriž z našim kat. duhovnikom, ki se moderno omikanemu človeku zdi kot neko antikvarno bitje, katero ne spada več v zdanji svet. Izhajati bi se nemara dalo s tem možem — naj ima humor kaj hvaležnega gradiva — ali on je dresiran tako, da misli in živi le za svoj stan, ki ima biti zastopnik teženj katoliške hijerarhije. Ta je pa nastala med tlačani in za tlačane, živela bogato pod nizkim duševnim obzorjem in zahteva v drugih razmerah iste razmere kakor so bile poprej. Vsak bogoslovec kat. verstva ne uvideva, da je ta svet nekoliko drugačen, kakor je bil oni, ko je bil še njegov prednik največji učenjak in vladar vseh vladarjev. Marsikateri si še domišlja, da je najmlajši kaplan večjega pomena kot katerisibodi posvetnjak. Ali življenje prijemla tudi tega človeka in mož mora celo svoj verski zistem zagovarjati proti novodobnim ravoslovnim vedam in tudi nadnaravnost svojega stana, katero je ubičeval skozi toliko stoletij kmetom in drugim. To vzbuja dosti jeze v naših in drugih kat. klerikih. Jezi jih tudi, da hoče kapitalistično gospodarstvo s svojo glavno knjigo »Soll und Haben« itti čezenj na dnevni red; duhovni mož vidi, da ga hočejo posvetni stanovi, razredi kapitalističnega gospodarstva, izriniti iz vladne hiše in mu masa hoče pomakniti torbico s kruhom višje in celo prav visoko. Nemara uvideva ta mož, da je postal odvišen delavec, da se preminjajo tudi verstva in načini bogočastja, da razvija zdanji človek druga naziranja o tem, kar je propagiral on toliko sto let kot nepremisljeno in edino stalno v vseh spremembah človeškega razvoja. Jezen je, to je umljivo in umljivo je, da na svojo torbo tolče in hoče zdržavati, dokler je mogoče, svoj zistem v vsem nepremisljen in tedaj tudi nadvlado nad ljudmi. Šolan posvetnjak mora s tem duhovnikom priti v nasprotje in duhovnik s posvetnjaki — in tedaj imamo boje po vsem svetu, kjer je, kat. duhovnik. Ta je še najagilnejši, pravoslaven je še miran, ker je kakor v Rusiji car tudi najvišji predstojnik popom. Ali tudi ta duhovnik bo prišel v navzkrižje s razvojem modernega sveta.

(Dalje sledi.)

Politična kronika.

Iz delegacij.

Odsek ogerske delegacije za zunanje zadeve je odobril proračun z njenega ministerstva z vsemi naknadnimi krediti za izvanredni potrebinami tudi v specijalni deliti. Ker zaseda cela vrsta deželnih zborov, je začelo delo v delegacijah močno zaostajati. Tako ima odsek avstrijske delegacije seje šele 24. t. m. ter bode najprej razpravljala o mornarskem proračunu. Obravnavanje se bo raztezalo med 1. in 3. oktobra. Plenarne seje bi se najverjetneje vršile šele 3. nov. in bi trajale nekako do srede meseca novembra,

ako se prej ne skliče državni zbor. Delegacijski odsek za zunanje zadeve se snide najbrže 26. tm. ter se bo na njem obravnaval bosanski proračun, za katerega je kot referent določen dvor. svetnik dr. Ploj.

Iz deželnih zborov.

V moravskem deželnem zboru je bil včeraj stavljen predlog, da naj se davčni predlogi glede davka na pivo itd. stavijo z dnevnega reda. Za predlog so bili Nemci in češki socialni demokrati. Deželni glavar je po glasovanju naznanil, da predlogov ne odstavi z dnevnega reda, kar je povzročilo velik trušč in hrušč v zbornici, med katerim so se Nemci in socialni demokrati odstranili. Iz galerije so pričeli metati v zbornico letake z napisom: »Proč z draginjo živili! Proč z davkom na pivo! Obdačite mastne kapitaliste in pustite uboge!« — V finančnem odseku moravskega deželnega zbora je došlo do nemške obstrukcije proti davčnim predlogom. Seja se je pričela v torek ob 3. uri pop. in je trajala v sredo do 6. ure zjutraj. Konečno so Čehi deloma zmagali. V včerajšnji seji se je že pričela specialna debata o davku na pivo. — V gališkem deželnem zboru je bil odklonjen predlog za volilno reformo. Vsled tega so uprizorili Rusini velikanske škandale. — Pogajanja v Pragi se nadaljujejo. Ker Čehi odklanjajo od Nemcev zahtevano dvojezičnost mesta Prage in se upirajo tudi razdelitvi deželnega odbora po narodnostnih sekcijah, so stavili veleposestniki kompromisne predloge, o katerih se sedaj razpravlja. — Dalmatinski deželni zbor se je izrekel za reciprociteto zagrebškega vseučilišča. Za sklep so glasovali tudi Italijani.

Dopisi.

v Slovenski uradnik med Nemci. Naše slovenske pokrajine so vse preplavljene z nemškimi in nemškutarskimi uradniki. Gori od cesarskega namestnika pa doli do navadnega sodnijskega sluga — vse trobi v nemški rog. In čim glasneje zna kdo gosti, tem večjo veljavo ima pri vladi in tem prej mu je zasigurano napredovanje, četudi preskoči trideset slovenskih uradnikov. Vlada pri tem zasleduje le edini smoter: naše ljudstvo šikanirati, germanizirati in mu kazati, kako odvisno je od nemških uradnikov oziroma od znanja nemškega jezika. Zato so tudi nemškufarski uradniki največji kričarji in predrzneži pri vseh nam nasprotnih društvih. Slovenski uradnik ki se potiskajo na Kranjsko, kjer narodu ne morejo mnogo koristiti, ali pa se je posravi med Nemce, kjer je vsako narodno gibanje nemogoče. Kako se takšnemu uradniku godi, kaže naslednje »kulturno« pismo, ki ga je dobil neki popolnoma mirni slovenki uradnik od nemške klike v Št. Vidu na Koroškem:

St. Veit ist deutsch, merk' Dir es gut,
Dort kennt man nicht Pervaken.
Das deutsche Wort gilt dort allein,
Nicht windischer Frö-che Quacken.

Man kennet auch den Ploy dort nicht
Den Götzen der Slovenen.
Der wind'sche Hund anbei sich hüt'
Den Deutschen zu verhöhnlen.

Sonst sausen hundert Fänste her
Das wind'sche Fell zu bänen.
Und ist der Pervak maustod,
Den Deutschen kann's nur frenen.

St. Veit dient auch den Pfaffen nicht
Frei dort das Herz die Sprache,
Man fö-dert nur den offien Sinn
Und hegt die gute Sache.

So steht es, edler Wendensohn,
Schreib' Dir's hinter den Ohren.
Wilst du nicht eines so bösen Tag's
B-kommen scharfe Sporen!

Die Dich dann in das Reich des Ploy
Zurück nicht sanfte führen
Die zum Ex-mpel Du magst dann
am A lange führen

St. Veit ist deutsch, wird stets es sein
Nichts windisch wird gesprochen.
Und mag es eine costens doch,
Bei Gott es sei geschehen!

Štajerske novice.

Slovenci, pozor! Poštna uprava je uvedla spet novost. Dosedaj so se strankam poleg poštnih pošiljatev s slovenskimi naslovi vročevale dvojezične sprejemnice. Sedaj pa raznašajo pismonoše tiskovine, na katerih je več rubrik, za tekočo številko dotične pošiljatve, ime in podpis. Ker se seveda Nemci z dvojezičnimi tiskovinami ne smejo nadlegovati, raznašajo pismonoše samonemške in dvojezične tiskovine; prve naj veljajo za nemške, druge pa za slovenske stranke. Pri tem se pa mnogokrat

zgodi, da se tudi Slovenci, o katerih se ve, da se ničesar ne upajo in povsod molčijo, naj se jim godi še taka krivica, podpišejo na samonemških tiskovinah, katere jim pismonoše predlože. Kdor se čuti Slovenca, naj nikdar ne podpiše svojega imena na taki samonemški tiskovini!

v Iz Konjte. V zadnjem času se dogajajo slučajji, posebno odkar je vodja ckr. davčnega referata zagrizeni Nemec Fischereeder, da se pošiljajo Slovincem samonemške tiskovine za napoved osebne dohodnine, izjave za občno pridobnino, — za rentni in najemninski davek itd. Vkljub temu, da se te tiskovine vračajo in zahtevajo slovenske, se vendar vsiljujejo samonemške. Za sedaj se zavarnjemo proti temu nadutemu postopanju in vprašamo ckr. finančno ravnateljstvo, ako mu je znano in se strinja z njim? Pripomnimo, da mož ne zna niti besedice slovenski in vendar »deluje« v uradu za 90% Slovencev našega okraja — a samo kako? Mož ni zmožen slovenščine in potrebuje tolmača. Izzivati s Šudmarkovimi vžigalicami v uradu in heilati seveda zna. Če to ne bode pomagalo, obrnili se bodemo na višje inštanace potom naših poslancev.

v Na naslov ckr. okr. glavarstva v Ptuj. Ni dovolj da ležijo pri ptujski šparkasi stotine »Štajerca« nezavednemu ljudstvu na razpolago, uredništvo ga tudi pošilja raznim cestarjem v razdelitev ob cestah. Ti so ga seveda prisiljeni sprejemati in delati, če hočejo dobivati kruh od nemčurskega okr. zastopa. Do 20 in več iztisov Štajerca dobi vsak petek tudi kmet(?) Alojz Repa na Ptujski gori. List deli brezplačno in ga vsiljuje svojim gostom on in njegova žena Netka. Opozarjamo na to nepostavno kolportazo slavno ckr. okr. glavarstvo v Ptuj. — Enaka pravica za vse!

Narodna zbirka. Nadalje smo prejeli sledeče prispevke: Ljubecno, g. A. Mahne 8 K 20 v; Vransko, gđ. Roža Meglič 30 K; Ljubljana, g. J. Hrašovec 9 K 78 v; Rogatec, g. cand. med. Fr. Kolterer 15 K; Ptuj, ga V. Kankler, gđ. Trstenjak in g. cand. jur. Šalamun 109 K; Vojnik, g. cand. med. M. Brezovnik 18 K; Mozirje, gđ. Stanka Blaževa 20 K; Celje X., »Sokolski dom« 3 K 60 v; Celje IV., dr. Šandor Šrašovec 21 K; Dobrna, gđ. učit. Helena Levstik 2 K; Celje VII, g. Fr. Vrečko 6 K 10 v; Trbovlje, ga Zlata Kuhar 41 K 20 v; Sv. Križ pri Ljutomeru, g. Karl Maurič, učit. 6 K; Ponikva ob Južni žel., g. učit. Leo Dobnik 5 K 80 v; Brežice, ga Mici dr. Stikerjeva 44 K; Račje in Fram, ga Grisoldova 30 K; Šoštanj, g. učit. Ivan Lukman 14 K 80 v; Braslovče, g. cand. jur. Janko Košan 20 K; Ormož, gg. cand. jur. C. Žizek in jur. L. Zepič 46 K 10 v. — Dosedaj skupno nabranih 1152 K 55 v. Prisrčna hvala!

Klub napr. slov. akademikov v Celju.

Črnilo v prid družbi sv. Cirila in Metoda, prodaja se že v sledečih trgovinah: V. Weixl v Mariboru, Zvezna trgovina v Celje, J. Peteršič v Ptuj, J. Smeč v Slov. Bistrici, J. Veselič in L. Kuharič v Ormožu, M. Robič v Središču, A. Korošec v Radgoni, F. Hercog v Ljutomeru, A. Seršen v Veržej, J. Druškovič v Slov. Gradcu, J. Bonač in L. Schwentner v Ljubljani. V mariborskem okraju dobi se to črnilo sploh že v vsaki slov. trgovini. Opozarjamo torej tudi gg. trgovce drugih krajev, da si to črnilo nabavijo v prodajo, ko je ravno tako po ceni ter dobro. Le na ta način bode mogoče društvu prinešti izdatne dohodke. Ker se črnilo v mrazu nikakor ne more razpošiljati, naj se isto že sedaj naroči pri zalagatelju V. Weixlu v Mariboru. Slavno občinstvo naj pa povsod le zahteva črnilo v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Lovska smola. Iz Petrovč nam pišejo: Veleposestnik Ježovnik iz Arje vasi je naročil svojemu lovcu, obč. redarju Žagarju, naj mu ustrelj zajca, ker ga nujno rabi. Žagar je tri dni lovil tega zajca, a ga ni mogel dobiti. Tretji dan pa je prišel domu in komaj se je usedel, je že zavpil nek fant skozi okno: Zajca imate v veži! Psi so namreč prignali nekega zajca in ker se ni mogel nikamor rešiti, je skočil skozi odprta vrata v vežo občinske hiše. Navzoč fant je hitro zaprl vrata in zajec je bil ujet. Ker pa je bil s tujega lovišča, ga Žagar navzlic temu ni mogel izročiti svojemu naročniku. — Pa ne da bi kdo mislil, da ta dogodek ni resničen!

Sirov hlapec. Dne 12. p. m. je peljal hlapec Ant. Kačun iz Žalca na Vransko voz piva. Pred neko gostilno je Kačun ustavil, da se nekoliko okrepča. Med tem je zlezal na voz Martin Lichtenegger, ki je bil precej pijan. Zdaj so konji potegnili ter začeli iti naprej. Takoj je pritekel Kačun, ustavil konje ter z bičem začel udrihati po Lichteneggerju, da je bil po obrazu takoj ves krvav. Nato je stopil Kačun na

voz ter je vrgel Lichteneggerja z vso močjo na tla, kjer je brez zavesti obležal. Kačun je bil te dni obsojen na šest mesecev ječe.

V Iz Polzele. Šulverajnska šola se je pri nas otvorila 15. tm. seveda brez vsakega komisijonelnega ogleda, brez vedenja okrajnega in brez dovoljenja ckr. deželnega šolskega sveta. V novo, še pravkar ometano zidovje hodi naša deca in niti starši, niti za to poklicana oblast se ne zmeni, da bi se ponk zabranil vsaj tako dolgo, dokler se zidovje ne posuši. Nam se zdi vse to čudno. Mogoče je pa dvojno: ali delajo naši nemškutarji s pomočjo „Volksrata“ kar na svojo pest, ne oziraje se na tozadevne postavne določbe, ali pa igrajo v to poklicana oblastva s Voksratom lepo tiho pod enim klobukom. Želimo, da se nam to pojasni in pozivljamo slavni okr. šolski svet, naj šolo, ki se je brez dovoljenja otvorila, nemudoma zatvori, dokler ni vse postavno rešeno. **Občani.**

V Že zopet Grebenc. V kratkem nastopi sodnik Grebenc zopet službo v Gornjem gradu. Ta mož, ki vživa v Gornjem gradu toliko zaupanja, da ga bo najbrže vsak drugi tržan, ki bo klican pred njega, odklonil, nam bo zopet delil pravico. Ako je višji sodni oblasti, ki vkljub našim opravičenim pritožbam ščiti tega gospoda, prav, da igra g. svetnik še vedno znano vlogo, ji ne moremo pomagati. Mi smo storili svojo dolžnost in smo pravočasno opozorili merodajne faktorje na vse številne „Grebenciade“, ki jih je zagrešil g. svetnik s svojimi živci. Pretečeni teden je letal od hiše do hiše, še celo na polju je nekoga nadlegoval in izpraševal, če jim je znano, da je njegov pisar rekel, da ga je mrtvoud zadel. Na vsak način bi rad zdaj spravil pisarja v disciplinarno preiskavo in to samo radi tega, ker je v kazenski zadevi Gornjegrajsčanov proti Grebencu, pod prisego moral za Grebencu neugodno izpovedati. Res vzoren sodnik ta Grebenc!

V Slovenjgradu je imel drž. posl. Marckhl 17. tm. slabo obiskano zborovanje, na katerem se mu je izrekla zaupnica in se je obsodilo klerikalno obstrukcijo v štaj. dež. zboru.

V Hrastniku se je vršil pretečeno nedeljo občni zbor „Narodne čitalnice“, ki je bil to pot zlasti znamenit radi predavanja g. dr. Schwaba iz Celja. Gospod doktor je predaval o „ustni higijeni“. O predavanju moremo reči le, da tako izbornega še ni bilo v Hrastniku bodisi kjerkoli ter da le obžalujemo one, ki se zborovanja niso udeležili. Po predavanju so se vršila poročila odbora ter volitve. Iz tajnikovega in knjižničarjevega poročila smo posneli, da je imela „Čitalnica“ koncem leta 134 članov, ki so si izposodili 6559 knjig ter 3641 časopisov. V treh letih obstanka je izposodila „Čitalnica“ 16 728 knjig ter 10 775 časopisov. V odbor so se volili gg.: Ivan Sorčan (predsednik), I. Bevc, K. Malorh, D. Majcen, Miloš Roš, Iv. Sovre, V. Šentjarc, ga. L. Šentjarc ter gđc. M. Šentjarc.

Umrl je 14. t. m. g. Fran Horvat, učitelj in posestnik pri Sv. Benediktu v Slov. gor. v 63. letu svoje starosti. Rajnemu blag spomin!

V Iz poštne službe. Poštarica Marija Strabek je bila iz Mute prestavljena v Zg. Sv. Kunigundo.

V Mesto sodnega pisarniškega pomočnika je razpisano pri ckr. okrajni sodniji v Št. Lenartu na Štajerskem. Prošnje takoi.

V Dve mesti za učiteljice. Na šestrazredni ljudski šoli pri Sv. Barbari v Halozah ste razpisani dve mesti za učiteljice. Šola je v drugem krajevnem razredu. Potrebno je znanje obeh deželnih jezikov. Prošnje je vložiti do dne 10. nov. na krajni šolski svet pri Sv. Barbari v Halozah.

V „Slov. Čitalnica v Mariboru“ vabi na svoj 1. družinski večer v soboto dne 22. tm. ob 8. uri zvečer v malo dvorano Nar. doma. Vzpored: petje in ples. — Udje so vstopnine prosti; neudje plačajo 1 K. Otor.

V Za četrto zasedanje porotnikov v Mariboru je imenovan predsednikom Ludvik Perko, podpredsednikom pa svetniki višj. dež. sodišča dr. Vonšek, dr. Jos. Fraidl in Anton Morcutti.

V Ponarejalec poštnohranilničnih knjižlic. Graški listi poročajo, da se je posrečilo ujeti v gornji Murski dolini nekoga Franca Baumgartnerja, kateri je potoval s svojo ženo in tremi otroci okrog in najbrže dvigal s ponarejenimi knjižlicami poštno hranilnice pri različnih poštah uradih in nar.

V Hmeljski trg v Žateu Z. včerajšnjo številko prepozno smo dobili slediščo brzojavko: Kupčija je postala manj živahna, slabše sorte so za malenkost cenejše.

V Iz Gradea. Dež. odb. Robič je odpotoval in se vrne dne 2. nov. zopet v Gradeo.

Mojim obrekovalcem, katerih starost gre od dvajsetega do šestdesetega leta in ki ne prenehajo s svojimi smešnimi intrigami proti meni: Na poti sem njih majhnim ciljem, na svoje veliko začudenje ovira v njih trgovskih špekulacijah — o Bože! A tako so instinktivno lokavi, da jih ne morem prijeti kot bi zaslužili, in meni ne preostane nič drugega, nego da jih javno posvarim, opomnim, prosim: Pustite me v miru, če ne, postavim svoji naravi dosledno, vse na eno kocko — meni bo vsejedno! Če trgujete z mojo neumno, naivno iskrenostjo, s katero sem vas počastil kot prijatelje, ne vedoč, da imam opraviti s potuh-njenimi in grdo sebičnimi licemerji, če se dotikate čisto mojih osebnih zadev tako predrzno, da ne trpim le jaz, ampak še kdo drugi, e — tedaj se vam, verujte mi, podvojeno, potrojeno vrne vse, kadar bo mera polna! Za danes prizadetim moj prezir in Ovidov žabji heksameter: Quamquam sunt sub aqua, sub aqua maledicere tentant, opozarjajoč jih obenem na onomatopoeični kva, kva...!

JUC. Anton Novačan,

enoletni prostov. pri c. in kr. trdnj. topn. polku št. 4.

Danijel pl. Lapp je bil rojen l. 1836 v Iksheimu na Porenskem. Bil je po starosti drugi izmed 10 otrok in je vzrastel v prav skromnih razmerah. Po dovršenih srednjih šolah je obiskoval tehniko v Monakovem in se je bavil potem več let v Švici in na Francoskem z arhitekturo. Leta 1863. pa je začel graditi železnice in si je pridobil v tej stroki kmalu zaamenito ime. Do leta 1871 je dovršil več železnic na Češkem in Moravskem. Od l. 1871—1873 je gradil Lapp jeden del železnice Lieboch-Zeleni travnik s postranskimi progami. Kasneje je gradil železnico Liberec-Friedland in pa svetovnoznani Arlberški predor. Upeljal je prvi stroje za vrtnanje kamenja, kateri se gonijo s parom. Za uspehe, katere je dosegel pri gradnji arlberškega predora, je dobil dedno plemstvo. L. 1885 je kupil premogovnik v Škalah in pa v Zabukovci. V Škalah je odkril zalogo rjavega premoga, ki je jedna največjih v Evropi. Postavil je tam tudi tovarno za brikete. Zavzel se je z vso energijo za železnico Celje-Velenje in jo je tudi zgradil. Mož je bil zaveden Nemec: ali obendovati moramo njegovo delavnost in neutrudnost, s katero si je pripomogel do slavnega imena in lepega premoženja.

Druge slov. dežele.

V Za župana v Kranju je izvoljen trgovec Ferdinand Poljak, vrl naprednjak.

V Socijalnodemokratska stranke v Ljubljani priredi dne 30. okt. veliko manifestacijsko zborovanje zoper draginjo.

Društvene vesti.

V Akad. društvo slov. agronomov „Kras“ na Dunaju javlja, da priredi svoj prvi redni občni zbor dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer, v restav. „Franka“ XVIII Gentzgasse 70. Slovanski gostje dobrodošli!

V Slov. akad. društvo „Adrija“ v Pragi priredi v soboto 22. tm. „U Kariho oka“ I. redni občni zbor z običajnim sporedom.

V Akad. društvo slov. veterinarjev bo imelo svoj prvi redni obč. zbor v petek, 21. tm. v restavraciji „Zem Grünen Tor“ (prej N-wak) III. Hauptstr. 45. ob 8. uri zvečer sledečem vsprejemom: 1. Pozdravni govor. 2. Čitanje zapisnika. 3. Otorovo poročilo. 4. Volitev odbora in preglednikov. 5. Slučajnosti. Slovanski gostje so dobrodošli.

Narodni gospodar.

V Premog v Dalmaciji Srokova list „K h len'interesat“ poroča o dalmatinskih zakladih premoga: Dalmacija je dežela preteklosti in postane zdaj tudi dežela bodočnosti. V sled raznih okoliščin so na to dragocenost pozabili, jo zamenjali. Dežela, ki je v starem veku cvetela, ki je v posameznih svojih delih v poznem srednjem veku in v začetku novega veka, končno pod Napoleonom igrala vlogo, je zdajni čas le žalostno životala. Zlati so se zopet na njo spomnili: avrska vlada je izdala velik program, da se jo gospodarsko in kulturno povzdigne in nanovo oživi. Opozorila se predvsem na njene naravne krasote, na njeno izborna podnebje, na njene interese, na njeno zgodovinsko zanimivost, kakor tudi na njeno pestro požno vegetacijo. Vedno bolj in bolj se odpira Dalmacija mednarodnemu turškemu prometu. Večji tojski promet seveda povzroča zgradbo in popravilo prometnih poti, toda s tem se ne omejuje na darstvo, da se krepko razvije. Podpornost privatnega kapitala se je predvsem zadrževala, da so se

začeli z uspehom dvigati dalmatinski zakladi premoga. Čeprav v deželi sami ni dosti industrije, se more vendar v bližnji Italiji ta premog dobro razpečati. Zaklade izvrstnega rjavega premoga so odkrili v sredi razširjene miljevaške planjave. — Na različnih obrežnih krajih vrtajo in vlada hoče odkrivanje novih premogovih zakladov kolikor mogoče pospeševati — jako dobro sredstvo za industrijalizacijo dežele. S tem se pa tudi prepreči izseljevanje delaželnih ljudi. Tudi država hoče vrtati. „S. N.“

Ali je gnojnica za lucerno slabo gnojilo? Gnojnica je predvsem dušičnato in kalijevo gnojilo. Lucerna pač potrebuje dušika in kalija, vendar je kot stročnica sposobna okoristiti se z dušikom iz zraka. Najvažnejša redilna snov za lucerno je fosforova kislina, in zato je prav, če ji pognojite s Tomasovo žlindro. Kali iz gnojnice bo istotako lucerni dobro došel. Če pa lucerna z gnojnico še posebej dobi nekaj dušika, ji prav gotovo ne bo škodovalo. Če torej lucerni gnojite s Tomasovo žlindro in z gnojnico, dosežete prav gotovo dober učinek in je nespametno trditi, da bi zaradi gnojnice regrat zadušil lucerno. Gnojnica torej v zvezi s Tomasovo žlindro ni nikakor slaba za lucerno, a z gospodarskega stališča vam veliko bolj priporočamo robiti jo za gnojenje travnikov, kajti trave ne morejo vzeti dušika iz zraka, zato se jim mora na vsak način dati s katerikoli gnojem.

Kako se ravna pri namakanju in kuhanju bezgovih jagod, da se dobi pristno bezgovo žganje? Pri kuhanju bezzovega žganja se enako postopa kakor pri kuhanju žganja iz vseh drugih cukrenih plodov. Jagode se zmečkajo ter hranijo v zaprti posodi, ki iz nje pač more uhajati ogljikova kislina, ne pa vanjo dohajati zrak, toliko časa v zadosti topli shrambi, da cukrer v jagodah popolnoma pokipi, oziroma, da dobite priliko žganje kuhati. Iz pokipele žonte se potem žganje izkuha, kakor n. pr. iz češpelj ali katerega drugega sadja. Zmečkane jagode je najbolje hraniti v sodu, ki seveda ne sme biti do vrha napolnjen in ki se zapre s kipeľno veho. Če pa nimate kipeľne veho, pa zadostuje, če luknjo pokrijete z vrečico, napolnjeno s peskom, ker taka vrečica pusti, da odhaja ogljikova kislina, ne pusti pa zraka v sod.

Ali se mora kuhana krma za prašiče soliti in koliko soli naj prasič na dan dobi? Sol je živalim potrebna, a v dobri krmi je je toliko, da ni potrebno krme še posebej soliti. Prasiči ne prenesejo veliko soli, zato moramo pri njih biti previdni. Če so prasiči zdravi, radi jedo in jim jed vidno tekne, potem je najbolje, da jim piče ne solimo. Če je pa krma slaba in prazna ter je prebavljenje slabo, kar se vidi na majhnem teku, potem naj dobi prasič z ozirom na velikost v jedi največ 5—15 g soli na dan.

Kateri način cepjenja je najboljši za breskve in marelice? Marelice se cepijo na svoje divjake, ali na breskve, mandelne in češplje. V naših podnebnih razmerah so marelice na češpljevi podlagi najtrpežnejše. Marelice se cepijo potom okulacije meseca maja z živim popom, poleti po kresu pa s specim očesom. Cepiti se morejo tudi sgomladi s cepiči na katerikoli način, vendar je okulacija najzanesljivejša. — Breskve se tudi najbolj cepijo na češpljeve podloge, in sicer je v to svrhu najboljša vrsta damascenka. Tudi pri breskvi je najboljša okulacija, enako kakor pri marelicah.

Dnevna kronika.

Amaterfotografi! Ker je amater-fotografija dandanes med Slovenci že zelo razširjena, a posamezni amater-fotografi ne stojijo v nikakem stiku med seboj, sestavljen se je pripravljajni odbor v Ljubljani z namenom, ustanoviti društvo, katero bi dajalo priliko posameznikom se na tem polju spopolnjevati. Namen društva naj bi bil, gojiti, širiti, izpopolnjevati in pospeševati v umetniškem in znanstvenem oziru fotografsko umetnost. Prosi se torej vse one, ki se za stvar zanimajo, dame in gospode, v Ljubljani in izven Ljubljane, da blagovolijo na spodaj označeni odbor naznaniti svoje naslove v svrhu sestave event. osebnih vabil k sestanku. Dobrodošli so tudi vsaki nasveti, ki se naj pošiljajo odboru, na katere se bode po možnosti oziral in jih upošteval. Prijave in dopise je posiljati na naslov: „Pripravljajni odbor kluba slov. amaterfotografov“ v Ljubljani. Stavna uredništva slovenskih listov se v skladu prosijo, da to notico v svojih listih ponatisnejo.

V Organizacija poljedelskih delavcev v Italiji je imela začetkom letošnjega leta 378 156 članov. Število je od lanskega leta precej padlo, kajti lani je štela organizacija 405 149 članov. To je posledica izseljevanja iz južne Italije in Sicilije. Na prvem mestu je organ zveza v Emiliji s 180 000 članov, potem Lombardija in Apulija s 47 000, Sicilija z 32 000, Beneško s 25 000, Piemont z 11 000 članov.

V 16. zbornu poveljstvo v Dubrovniku se preseli v Mostar, kakor poročajo časniki, in tudi poveljnik podmaršal Karlo Fanta ostane na svojem mestu. Tako se poroča z merodajnega mesta v Dubrovniku.

V Trgovski sotrudniki na Hrvaškem, ki imajo krepko organizacijo, so začeli izdajati svoje strokovno glasilo.

v Delavski Dom v Belgradu. Organizacija socijalno demokratične stranke v Belgradu je kupila hišo z eno največjih dvoran v mestu (Sala mira) in jo preuredila v Delavski Dom.

v Klub socijalno demokratičnih učiteljev in učiteljic v Srbiji misli na izdajanje strokovnega glasila.

Morilec avstrijske cesarice Elizabete se je obesil. Včeraj so našli morilca avstrijske cesarice Elizabete, Lucchenija, v njegovi celici v Ženevi obešenega.

Nov grški kabinet. Kabinet Venizelos je začel poslovati. Prebivalstvo in listi ga živahno pozdravljajo.

Bosanski veleposestniki in kmetje. Mosil-manski veleposestniki v Bosni so imeli konferenco, na kateri so se posvetovali, kako naj se branijo proti kmetom, ki se upirajo plačevanju desetine. Sklenili so poslati delegacijo k deželni vladi in se obrniti na skupnega finančnega ministra Buriana ter eventualno prositi tudi za odjenco pri cesarju.

Iz sodne dvorane.

Iz Mozirja. Najnovejša, pa vendar že šest dni stara novica v našem trgu je ta, da so bili gospodje Ivan Cesar, Zdravko Vasle in Leopold Repenšek na tožbo župana g. Dr. Jožefa Goričarja zaradi žaljenja časti obsojeni prvi na 150 K, druga dva vsak na 50 K denarne kazni, v slučaju neiztirljivosti pa primerno število dni zapor. Gospodje so kot kolovodje klerikalne stranke pri vsaki priiki zelo korajžni in obrek-ljivi, ko se jih pa prime za besedo, pa zlezejo pod klop in morajo slišati obsodbo od strani sodišča. — Upamo, da bo sedaj mir v Mozirju.

Izpred celjske porote. V torek in včeraj je stala pred tukajšnjo poroto 39 letna Marija Žlof, posestnica v Hrastju pri Šmarju. Obtožena je bila, da je 12. aprila t. l. dala svojemu možu, z namenom ga usmrti, arzenik. 26. aprila je njen mož Jožef res umrl. Obtožena je bila torej zavratnega umora. Kmalu po moževi smrti se je raznesla novica, da je bil od žene zastrupljen. Dne 17. jun. t. l. so njegovo truplo izkopali in dali v sodniško kemično preiskavo forenzič-nemu zavodu graškega vseučilišča. Preiskava je izkazala v posameznih delih telesa velike množine arzenika. Ker je bilo zakonsko življenje Žlofovih jako žalostno in sta živela oba že čez eno leto čisto razprta, se je ojačil sum, da je ona v zvezi z Žlofovo smrtjo. Jožef Žlof, ki je bil prej delaven in priden, se je vrnil pred kakimi dvema leti iz Nemčije in se je od takrat popolnoma udal pijači. To je poostriilo pre-pire med njima in l. 1909. je Jožef Žlof zapustil dom in se naselil v bližini v neki koči. Od tega časa je tudi vsako spolno občevanje med zakonskima prene-halo. Pač pa je Marija Žlof redno občevala z 25 let-nim Francom Cverle; kakor je preiskava dognala, se je vozila z njim, obiskovala ž njim gostilne in ga jemala tudi ponoči v svojo spalnico. Moža pa je več-krat pretepala, pri čemur ji je pomagal tudi Cverle. Dne 16. aprila pa je dala Marija Žlof možu skledo sa-late; pojedel je malo in takoj začutil, da mu je slabo, bruhal je in peklo ga je v grlu. 26. aprila je umrl. Ko je bil bolan, se ni zmenila zanj, pač pa je bila večkrat s Cverlejem skupaj. Ta pa je dne 22. aprila prodal svoje posestvo in en dan pred smrtjo Žlofa odšel v Ameriko. Žlofova ga je spremljala na kolodvor v Št. Jur in se tam v solzah in poljubih ločila od njega. Vse te okolnosti silijo k nujnemu sumu, da je Žlofova moža zastrupila. Tako obtožnica! — Pri obravnavi je bilo zaslišanih nad 40 prič. Vse so potrdile, da je bil Jožef Žlof pijanec, nesposoben za vsako delo in tudi za spolnjevanje zakonskih dolžnosti. Kar se tiče razmerja s Cverlejem, je ena priča potrdila, da je videla nekoč Cverleja v postelji Marije Žlof ležati. — Žlof je mnogokrat tožil o bolečinah v želodcu in je večkrat jemal nek prašek. Ena priča iz Gradca izpove, da je 3—4 tedne pred smrtjo Žlofa bil z njim skupaj in videl, kako je iz neke škaflice jemal Žlof bel prašek. Vprašal ga je, kak prašek ima, in Žlof mu je dejal, naj nikomur ne pove: to je njegova medicina, katere ne da nikomur poskusiti. Iz vsega tega se mora sklepati, da je Žlof jedel arzenik. Tega mnenja so na podlagi zadevnih izpo-vedb mnogih prič bili tudi porotniki in so obtoženko soglasno oprostili.

Izpred porotnega sodišča v Celju. Danes (20. okt. 1910) se je zagovarjal pred porotniki Fr. Germ iz Skale konjiškega okraja zaradi posiljenja 78 let stare Barbare Novak in zaradi oskrunjenja osem-ali devetletne Terezije Z. Obtoženec Germ je posil-stvo na Barbari Novak priznal ter je skušal zločin le nekako olepšati. Oskrunstva na Tereziji Z. pa ni priznal. Vendar ni pomagalo, ampak so porotniki po štiriurni obravnavi izrekli, da je Germ obeh zločinov kriv; glede zločina oskrumbe so pa izjavili, da je to hudodelstvo že zastarano. — Po tem pravoreku porotnikov je bil obtoženec Germ obsojen zaradi zločina posilstva na dveletno ječo, glede hudodel-stva oskrumbe je bil oproščen.

Hmelj.

HMELJSKI TRG V NORIMBERKU :

Norimberk, 20. okt. (Brzoi. »Nar. Dnevniku«.) Dovož 600, prodano 400 bal, tendenca in cene ne-spremenjene.

Najnovejša brzajavna in telefonična poročila.

Iz delegacije.

Dunaj, 20. okt. Mornariški odsek ogerske delegacije je imel danes dopoldne sejo, v kateri je poročevalec Julij Rosenberg razpravljaj o mornaričnem proračunu in ga je priporočal za sprejem.

Iz Portugalskega.

v Lisabon, 20. okt. Slisi se, da hočejo odst-piti ministri za javna dela, vojno in finance. | Ustrelil se je ravnatelj državnega zavoda za ko-vanje novcev, ko ga je neka komisija pozvala, naj položi račun.

Bolezen srbskega prestolonaslednika.

v Belgrad, 20. okt. Cela dežela je vznemir-jena zaradi tega, ker se je stanje prestolonasled-nika znova poslabšalo. Kralj je zelo potrt, princ Jurij biva celi dan ob postelji kolnikov. Profesor Chwostek je imel z zdravniki, ki prestolonasled-nika lečijo, daljše posvetovanje. Opolnoči je bil izdan sledeči buletin: Stanje nespremenjeno, zavest od časa do časa jasnejša, žila bije stalno od 96 do 108 krat, vročina 39'6.

Portugalska krajeva rodbina na Angleškem.

v London, 20. okt. Kralj Manuel, kraljica Amalija in vojvoda oporiski so dospeli z vojvo-dom orleanskim v Evesham. Od ondot so se po-dali z avtomobilom v grad Wood Northon. Kralj izgleda bolno in trudno.

Obisk ruskega carja v Berolinu.

v Berolin, 20. okt. Kakor poroča „Tägl. Rundschau“ iz zanesljivega vira, dospe car Nikolaj 4. novembra v Potsdam in ostane tam jeden dan na obisku pri nemškem cesarju.

Revolta kmečkih delavcev v Italiji.

v Rim, 20. okt. V pokrajini Ravenni je došlo do novih nemirov, ki so naperjeni proti agrarcem. Okrog 800 socijalističnih kmečkih delavcev je udrl na dvore zemljiških posestnikov; z obeh strani se je streljalo z revolverji in je bilo več oseb ranjenih. Orožniki so nekatere delavce zaprli. Več sto delavcev se je skušalo polastiti občinskih zemljišč. Razgnalo jih je vojaštvo.

Po železničarski stavki na Francoskem.

v Pariz, 20. okt. Nekega stotnika in sprem-ljajočega ga podčastnika so napadli stavkajoči že-lezničarji, ko sta šla patrolirati po progi proti Chantillyju. Stavkajoči so streljali na oba: stot-niku je kroglica prebila ovratnik na plašču. Napa-daici so v temi zbežali. — Na cesti proti Pont-Oise so streljali vojaki na dva individua, ki sta si dala nekaj na sumljiv način pri železniški progi opraviti. Prijeti pa ju niso mogli.

Vrnitev Wellmannova v Novi Jork.

Berlin, 20. okt. „Lokalanzeiger“ poroča iz Nov. Jorka: Včeraj popoldan je prispel parnik „Trent“ z Wellmannom in njegovimi petimi sprem-ljajci v Novi Jork. Ko se je Wellmann izkrcal, ga je tisočglava množica navdušeno pozdravila. Wellmann se je izrazil o svoji vožnji sledeče: Do nedelje zvečera sem še imel ujanje, da bode vse dobro izteklo. Potem pa se je začel strašen veter, kateremu se zrakoplovni motorji niso mogli ustav-ljati. Morje je bilo zelo razburkano in komaj in komaj smo se rešili v rešilni čoln; ako bi nas parnik ne našel, bi bili izgubljeni.

Tržne cene.

Dunaj, 19. okt. Borza zakmetijske pridelke. Borza je bila danes slabo disponirana. Pšenica je v ceni za 10 v padla. Ogrski oves je bil za 5 vin cenejši, rž in ječmen sta se držala, koruza je pri malem prometu poskočila za 5 vin

Trst, 19. okt. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 30 do K 30½, za dobavo K 27¾ do K 28½. Tendence stalna.

Budimpešta, 19. okt. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 146—148, mlade težke 152—154,

št. 52.473.

Razpis natečaja.

Oddati je mesto c. kr. cestnega paznika za progo km 115 do 116 tržaške državne ceste v c. kr. stavbnem okraju celjskem z mesečno plačo po 55 kron in prostim stanovanjem v državni cestnopazniški hiši v km 117.

Za dobičev tega mesta potreben je dokaz državljanstva v državnem zboru zastopanih kraljevinah in deželah, nadalje znanje nemškega in slovenskega jezika, čitanja, pisanja in računjenja ter izvedenost porabljanja za vzdrževanje ceste potrebnega orodja.

Prosilci za to mesto, kateri niso prestopili 40. oziroma taki z vojaško izkaznico 45. leto starosti, vložiti imajo svoje prošnje previdene s krstnim litsom in npravnostnim spričevalom, nadalje dokazom telesne sposobnosti, in oni, kateri služijo ali so služili pri vojaki, razun tega opremljene z razpreglednico sposobnosti oziroma doslužnico in glasom § 7 držav-nega zakona z dne 29. aprila 1872 predpisano izkaznico pri napovedi bivališča najdalje do 1. listopada 1910 pri c. kr. okrajnem glavarstvu celjskem.

Celjsko okrajno glavarstvo v Celju, dne 2. vinotoka 1910.

mlade srednje 154—158, mlade lahke 160—164 v kilogram. Zaloga 31.110 komadov.

Budimpešta, 19. okt. Mast. Svinjska mast 171, namizna slanina 147.

Praga, 19. okt. Sladkor. Surovi sladkor nova kampanja K 21'25. Tendence: stalna. — Vreme oblačno in hladno.

Budimpešta, 19. okt. Žitna borza Pšenica za oktober K 10'36, pšenica za april K 10'38, rž za oktober K 7'76, rž za april K 7'80, oves za oktober K 7'98, oves za april K 8'29, koruza za maj K 5'46. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca mirna, promet 15 tisoč stotov, pšenica v efektivu za 5 v cenejša, ostalo nespremenjeno, termini so se držali. Vreme lepo.

Dobro izurjena

prodajalka

mešane stroke išče službe takoj. — Ponudbe blagovolijo se poslati upravnistvu lista. 582 3-1

Kupim hmelj

po dnevni ceni za nemške in češke firme. Če je blago tudi slabe kakovosti, imam ceno 60—70, za boljše blago 80, 90 ter za prima hmelj 100 goldinarjev. Meterski stot najboljšo blago plačam celo čez 100 goldinarjev.

Emerik Kuketz v Žalcu.

579 3-2

Sprejemem takoj

2 mlinarska pomočnika

ter enega učenca. Vstop takoj. Plača po dogovoru. Anton Polanc, valjčni mlin Radeče pri Zid. mostu. 580 3-3

Hiša

enonadstropna, v sredi trga Radeče pri Zid. mostu (postajališče), pripravna za vsako obrt (prej pekarija) se radi smrti proda ali da v najem. Več pove upravnistvo „Narodnega Dnevnika“. 574 3-3

Sukna

In modno blago za obleke priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno, Humpolec, Češko. Vzorci franko.

573 3-3